

Sirküler No: 3124

Sirküler Tarihi: 05.10.2020

KONU: SERMAYE KAYBI VE BORCA BATIK OLMA DURUMLARINDA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR

Şirket sermayesinin kaybı ve borca batık olma halleri Türk Ticaret Kanununun 376. Maddesi ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 376 ncı Maddesinin Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ'de düzenlenmiştir. Buna göre, **iki tür sermaye kaybı söz konusudur:**

1- TTK 376. maddenin 1. fıkrasına göre; Son yıllık bilançodan, sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının yarısının zarar sebebiyle karşılıksız kaldığı anlaşılırsa, yönetim kurulu, genel kurulu hemen toplantıya çağırır ve bu genel kurula uygun gördüğü iyileştirici önlemleri sunar.

Bahsi geçen "iyileştirici önlemler"; sermaye artırımını, bazı üretim birimlerinin veya bölümlerinin kapatılması veya küçültülmesi, iştiraklerin satışı, pazarlama sisteminin değiştirilmesi, başlamış bir yatırımın durdurulması ve benzerleri olabilir.

Maddede sermaye kaybının son yıllık bilançodan belirleneceği düzenlense de; söz konusu açık, ara bilançodan anlaşılabilir ise, yönetim kurulu son yıllık bilançoğu beklememelidir. Kaybın varlığı maddenin uygulanması için yeterlidir.

2- TTK 376. maddenin 2. fıkrasına göre; Son yıllık bilançoğa göre, sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının üçte ikisinin zarar sebebiyle karşılıksız kaldığı anlaşıldığı takdirde, derhâl toplantıya çağırılan genel kurul, sermayenin üçte biri ile yetinme veya sermayenin tamamlanmasına karar vermediği takdirde şirket kendiliğinden sona erer. Bu kapsamda alınacak önlemler :

- **Sermayenin azaltılması:**

Şirket genel kurulu, sermayenin üçte biriyle yetinmeye karar verdiği takdirde sermaye azaltımı yapılır. Bu madde kapsamında yapılacak sermaye azaltımında yönetim organı, alacaklıları çağırıktan ve bunların haklarının ödenmesinden veya teminat altına alınmasından vazgeçebilir.

- **Sermayenin tamamlanması:**

Sermayenin tamamlanması, bilânço açıklarının ortakların tamamı veya bazı ortaklar tarafından kapatılmasıdır.

Sermayenin tamamlanmasına karar verilmesi halinde her ortak zarar sebebiyle karşılıksız kalan tutarı kapatacak miktarda parayı vermekle yükümlüdür. Her ortak, payı oranında tamamlamaya katılabilir ve verdiği geri alamaz. Bu yükümlülük, sermaye konulması veya borç verilmesi niteliğinde olmayıp karşılıksızdır. Ayrıca yapılan ödemeler, gelecekte yapılacak sermaye artırımına mahsuben bir avans olarak nitelendirilmez. Şirkete karşılıksız konulan bu tutarın gelir yazılması gerekmektedir. Şirket zararda olduğu için vergi doğmayacaktır. Ancak, zararın azalması kaçınılmazdır.

- **Sermayenin artırılması:**

Sermayenin zarar sonucu ortaya çıkan kayıp kadar azaltılması ile birlikte eş zamanlı olarak istenilen tutarda artırımına karar verilebilir. **Sermayenin azaltılması işlemi ile birlikte eş zamanlı sermaye artırımında, artırılan sermayenin en az dörtte birinin ödenmesi şarttır.**

Sermayenin zarar sonucu ortaya çıkan kayıp kadar azaltılması yoluna gidilmeden sermaye artırımına karar verilebilir. **Bu şekilde yapılacak sermaye artırımında, sermayenin en az yarısını karşılayacak tutarın tescilden önce ödenmesi zorunludur.**

Borca batık olma durumu, şirket aktiflerinin borçlarını karşılayamaması halidir. Yönetim organı, aktiflerin muhtemel satış değerlerine göre çıkarılacak ara bilanço üzerinden aktiflerin şirket alacaklarını karşılamaya yetmediğine karar vermesi ve yukarıda sayılı tedbirleri almaması halinde şirketin iflası için mahkemeye başvurur.

Sermaye Kaybı Veya Borca Batıklık Halinde Esas Alınacak Finansal Tablolar:

"6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 376 ncı Maddesinin Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ" in 13. maddesine göre, şirketlerin sermaye kaybı veya borca batık olma durumlarında 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 88. maddesine göre KGK tarafından yayımlanan Türkiye Muhasebe Standartları'na (TMS) uygun hazırlanacak finansal tablolar esas alınacaktır.

Finansal tablolarını, denetime tabi olup TMS'na veya BOBİ FRS'ye uygun hazırlama zorunluluğu olan şirketler sermaye kaybı veya borca batık olma durumlarını bu finansal tablolara göre belirleyeceklerdir.

Denetime tabi olmayan şirketler ise sermaye kaybı veya borca batık olma halini, 213 sayılı VUK hükümlerine göre düzenlenecek finansal tablolara göre; ihtiyari olarak TMS ya da BOBİ FRS'ye uygun hazırlanan finansal tablolara göre belirleyebileceklerdir.

Tebliğ ile düzenlenen geçici 1. Maddeye göre; 01/01/2023 tarihine kadar sermaye kaybı veya borca batık olma durumuna ilişkin yapılan hesaplamalarda, henüz ifa edilmemiş yabancı para cinsi yükümlülüklerden doğan kur farkı zararları dikkate alınmayabilir. Bu hesap yapıldığında bazı şirketlerin (-) özvarlık durumları düzelebilmektedir.

GENEL KURULUN, SERMAYENİN ÜÇTE İKİSİNİN KAYBINDA YUKARIDA SAYILAN TEDBİRLERDEN BİRİNE KARAR VERMEMESİ HALİNDE ŞİRKET KENDİLİĞİNDEN SONA ERER. Bu şekilde sona eren şirketin tasfiye işlemleri, bu kanunun tasfiye hükümlerine göre yürütülür.

Yukarıdaki bilgilere göre, sermayenin kısmen veya tamamen zarar sebebiyle karşılıksız kalması durumlarında TTK 376. Maddedeki işlemler yapılmadığı takdirde çok ağır sonuçlar ortaya çıkmaktadır. Piyasada (-) özkaynak olan çok sayıda şirket olup bu haliyle ticari hayatına devam etmektedir. Ancak, ortaklar arası ihtilaf ve borçların ödenememesi gibi durumlarda problem ortaya çıkmaktadır.

Sonuç olarak, TTK 376. Maddenin yakından takip edilerek gereğinin yapılmasını önemle tavsiye ederiz.

Bilgilerinize sunarız.

Ş.A. Yeminli Mali Müşavirlik A.Ş.